

Brüssel, 15. november 2018
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0254(COD)

14094/1/18
REV 1

POLMIL 206
COMPET 760
RECH 480
CFSP/PESC 1029
CSDP/PSDC 646
COPS 424
EUMC 188
ECOFIN 1039
IND 335
MI 818
EMPL 525
EDUC 419
CADREFIN 340
CODEC 1950

A-PUNKTI MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	13951/1/18 REV 1
Komisjoni dok nr:	10084/18 + ADD 1 + ADD 2
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse Euroopa Kaitsefond (esimene lugemine) – osaline üldine lähenemisviis

1. Komisjon esitas 13. juunil 2018 Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku, millega luuakse Euroopa Kaitsefond¹.
2. COREPER leppis 14. juunil 2018 kokku eesistujariigi sõprade rühmale antavates volitustes seoses Euroopa Kaitsefondiga² ning rühm alustas ettepaneku läbivaatamist oma 10.–11. juuli 2018. aasta kohtumisel.

¹ 10084/18 + ADD 1.

² 9972/18.

3. Pärast ettepaneku läbivaatamist mitmel koosolekul saavutas eesistujariigi sõprade rühm 7. novembri 2018. aasta kohtumisel eelnõu teksti suhtes väga ulatusliku kokkuleppe.
4. Kuna kavandatud määrus on mitmeaastase finantsraamistikuga seotud ettepanekute paketi üks osa, on kõik eelarvemõjuga ja horisontaalsed sätted kõrvale jäetud ning on seetõttu ka välja jäetud osalisest üldisest lähenemisviisist, kuni tehakse täiendavaid edusamme mitmeaastase finantsraamistiku osas. Need sätted, mis on tekstis esitatud nurksulgudes, käsitlevad liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises (põhjendus 37), üldeesmärki, et ELi eelarvekulutused toetaksid kliimaeesmärkide saavutamist (põhjendus 41), programmi rakendamise üldist rahastamispaketti (artikli 4 lõige 1) ning teadus- ja arendustegevuseks eraldatavaid esialgseid summasid (artikli 4 lõige 2), sätteid vahendite kohta, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise raames (artikli 4 lõige 5), sätteid kolmandate riikide kohta, keda loetakse fondi raames assotsieerunud riikideks, (artikkel 5) ja viidet InvestEU määrusele (artikli 8 lõige 2a).
5. 14. novembril 2018 kiitis COREPER lisas esitatud teksti heaks.
6. Nõukogul palutakse leppida ettepaneku suhtes kokku osaline üldine lähenemisviis.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse Euroopa Kaitsefond

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 173 lõiget 3, artikli 182 lõiget 4, artiklit 183 ja artikli 188 teist lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) 30. novembril 2016. aastal vastu võetud Euroopa kaitsealases tegevuskavas kohustus komisjon täiendama liikmesriikide ühiseid jõupingutusi julgeolekuprobleemidele reageerimiseks vajaliku kaitsealase tehnoloogilise ja tööstusliku suutlikkuse arendamisel, pakkuma nende jaoks finantsvõimendust ja neid konsolideerima ning soodustama ülemaailmselt konkurentsivõimelist, uuenduslikku ja tõhusat Euroopa kaitsetööstust kogu liidus. Eelkõige tegi komisjon ettepaneku luua Euroopa Kaitsefond (edaspidi „fond“), et toetada investeringuid kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogiate ühisesse teadus- ja arendustegevusse, soodustades nii koostoimeid ja kulutõhusust, ning edendades kaitsevarustuse ühist soetamist ja hooldust liikmesriikide poolt. Fond täiendaks sel eesmärgil liikmesriikide tasandil juba kasutatavat rahastamist ja peaks aitama liikmesriikidel kaitsevaldkonnas rohkem investeerida ja koostööd teha. Fondi kaudu toetatakse koostööd kogu kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogiate olulusea jooksul.
- (2) Fond aitaks kaasa tugeva, konkurentsivõimelise ja uuendusliku Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi loomisele ning toimiks koos liidu algatustega paremini integreeritud Euroopa kaitseturu poole liikumiseks ja eelkõige koos kahe 2009. aastal vastuvõetud direktiiviga,¹ millest üks käsitleb riigihankeid ja teine ühendusesisest vedu kaitsesektoris.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/43/EÜ kaitseotstarbeliste toodete ühendusesisese veo tingimuste lihtsustamise kohta (ELT L 146, 10.6.2009, lk 1); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord (ELT L 216, 20.8.2009, lk 76).

- (3) Lähtudes integreeritud lähenemisviisist ja selleks et aidata kaasa liidu kaitsetööstuse konkurentsivõime ja innovatsioonisuutlikkuse suurendamisele, tuleks luua Euroopa Kaitsefond. Fondi eesmärk peaks olema edendada liidu kaitsetööstuse konkurentsivõimet, uuenduslikkust, tõhusust ja sõltumatust, mis aitab täiustada liidu strateegilist sõltumatust, toetades liikmesriikide vahelist piiriülest koostööd ning koostööd ettevõtjate, teaduskeskuste, riigiasutuste, rahvusvaheliste organisatsioonide ja ülikoolide vahel kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogia uurimis- ja arendusetapis. Uuenduslikemate lahenduste ja avatud siseturu saavutamiseks peaks fond toetama kaitsevaldkonnas tegutsevate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate („VKEd“) ning keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate piiriülest osalust.
- (4) Teadusuuringute ja tehnoloogia etapp on ülioluline, sest see mõjutab Euroopa tööstuse suutlikkust ja sõltumatust töötada välja tooteid ning soodustab liikmesriikide kui kaitse lõpptarbijate sõltumatust. Kaitsevõime arendamisega seotud uurimisetapp võib endas kätkeada märkimisväärsed riske, eriti tehnoloogiate vähese arengu ja murrangulisuse tõttu. Teadusuuringute ja tehnoloogia etapile tavapäraselt järgnevas arendusetapis tekib märkimisväärsed riske ja kulusid, mis takistavad teadusuuringute tulemuste edasist rakendamist ja mõjuvad negatiivselt liidu kaitsetööstuse konkurentsivõimele ja uuenduslikkusele.
- (5) Fondist ei peaks toetatama alus- või fundamentaalteaduslikke uuringuid, mida tuleks toetada muude kavade kaudu; siiski võidakse toetada kaitsele suunatud alusuuringuid, mis võivad saada aluseks välja selgitatud või oodatavate probleemide või võimalustega tegelemiseks.

- (6) Fondist võiks pakkuda toetust tegevustele, mis hõlmavad uusi tooteid ja tehnoloogiaid või olemasolevate toodete ja tehnoloogiate täiustamist. Olemasolevate kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogiate ajakohastamise meetmed peaksid olema rahastamiskõlblikud üksnes juhul, kui mitteassotsieerunud kolmas riik või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksus ei ole seadnud meetme elluviimiseks vajaliku eelteabe suhtes piiranguid, mis takistavad meetme elluviimist. Liidu rahastamise taotlemisel tuleks õigussubjektidelt nõuda asjakohase teabe esitamist piirangute puudumise kohta. Sellise teabe puudumisel ei peaks liidu rahastamist andma.
- (7) Et tagada liidu ja selle liikmesriikide rahvusvaheliste kohustuste täitmine käesoleva määruse rakendamisel, ei tohiks fondist rahastada tegevusi selliste toodete ja tehnoloogiate arendamiseks, mille kasutamine, arendamine või tootmine on keelatud rahvusvahelise õigusega. Seoses sellega peaks selliste uute kaitseotstarbeliste toodete või kaitsetehnoloogiatega seotud tegevuste rahastamiskõlblikkus, mis on mõeldud spetsiaalselt inimkontrollita löökidega surmavate rünnakute elluviimiseks, sõltuma ka muutustest rahvusvahelises õiguses.
- (8) Raskused kokkuleppele jõudmisel kaitsevõimealaste nõuete koondamise ja ühtsete tehniliste kirjelduse ja standardite osas nõrgendavad liikmesriikidevahelist piiriülest koostööd ja eri liikmesriikides asuvate õigussubjektide vahel. Selliste nõuete, kirjelduste ja standardite puudumine on viinud kaitsesektori suurema killustumiseni, tehniliste aspektide keeruliseks muutumiseni, viivitusteni ja suurenenud kulutusteni. Samuti on vähenenud koostegutsemisvõime. Ühtses tehnilises kirjelduses kokkuleppele jõudmine peaks olema eeltingimus suuremat tehnoloogilise valmisoleku astet nõudvate tegevuste puhul. Tegevused ühtsete kaitsevõimealaste nõuete koostamiseks ning tegevused tehnilise kirjelduse või standardite ühtse määratluse koostamise toetamiseks peaksid samuti olema kõlblikud fondist toetuse saamiseks.

- (9) Kuna fondi eesmärk on toetada liidu kaitsetööstuse konkurentsivõimet ja innovatsiooni kaitsevaldkonna teadus- ja tehnoloogiaalase koostöö võimendamise ja täiendamisega ning koostööprojektide arendusetapi riskide maandamisega, peaksid kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogia uurimise ja arendamisega seotud tegevused olema kõlblikud fondist toetuse saamiseks. See kehtib ka olemasolevate kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogiate ajakohastamisele suunatud tegevuste, sealhulgas nende koostegutsemisvõime suhtes.
- (10) Arvestades, et fondiga püütakse eelkõige soodustada õigussubjektide ja liikmesriikide koostööd kogu Euroopas, tuleks fondi alusel rahastamiskõlblikuks lugeda sellised tegevused, mida võetakse ette vähemalt kolmes eri liikmesriigis ja/või assotsieerunud riigis asuva vähemalt kolme õigussubjekti koostöö vormis. Vähemalt kolm nendest vähemalt kahes eri liikmesriigis või assotsieerunud riigis asutatud rahastamiskõlblikust üksusest ei tohi olla sama üksuse otsese või kaudse kontrolli ega vastastikku üksteise kontrolli all. Selles kontekstis tuleks kontrolli mõista õigusena otsustavalt mõjutada õigussubjekti kas otse või kaudselt ühe või mitme vahendava õigussubjekti kaudu. Murrangulise kaitsetehnoloogia ning uuringute eripära arvesse võttes võiks need tegevused ellu viia üks õigussubjekt. Liikmesriikidevahelise koostöö soodustamiseks võidakse fondist toetada ka ühiseid kommertskasutusele eelnevaid hankeid.
- (11) Vastavalt [viide ajakohastatakse vastavalt uuele ülemeremaid ja -territooriume käsitlevale otsusele: nõukogu otsuse 2013/755/EL² artiklile 94] peaks ülemeremaadel ja -territooriumidel asuvad isikud ja üksused olema rahastamiskõlblikud, kui fondi eeskirjadest ja eesmärkidest või võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti.

² Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta („ÜMTde assotsieerimise otsus“) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

- (12) Kuna fondi eesmärk on suurendada liidu kaitsetööstuse konkurentsivõimet ja tõhusust, tuleks rahastamiskõlblikuks lugeda põhimõtteliselt ainult liidus või assotsieerunud riikides asutatud üksused, kes ei ole mitteassotsieerunud kolmandate riikide või mitteassotsieerunud kolmandate riikide üksuste kontrolli all. Selles kontekstis tuleks kontrolli mõista õigusena otsustavalt mõjutada õigussubjekti kas otse või kaudselt ühe või mitme vahendava õigussubjekti kaudu. Liidu ja selle liikmesriikide oluliste julgeoleku- ja kaitsehuvide tagamiseks ei tohiks fondist rahastatavate tegevustega seoses vahendite saajate ja nende alltöövõtjate kasutatav taristu ja vara ega nende kasutatavad rajatised ja ressursid asuda mitteassotsieerunud kolmanda riigi territooriumil ja nende juhtimisstruktuurid peaksid asuma liidus või assotsieerunud riigis. Üksust, mis asub mitteassotsieerunud kolmandas riigis või üksust, mis asub liidus või assotsieerunud riigis, kuid mille juhtimisstruktuurid asuvad mitteassotsieerunud kolmandas riigis, ei saa seega lugeda rahastamiskõlblikuks vahendite saajaks ega tegevuses osalevaks alltöövõtjaks.
- (13) Mõnel juhul peaks olema võimalik teha erand põhimõttest, mille kohaselt ei tohi toetusesaajad ega nende alltöövõtjad, kes osalevad fondist rahastatavas tegevuses, olla mitteassotsieerunud kolmandate riikide või mitteassotsieerunud kolmandate riikide üksuste kontrolli all. Seepärast tuleks need liidus või assotsieerunud riigis asutatud, kuid mitteassotsieerunud kolmanda riigi kontrolli või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse kontrolli all olevad õigussubjektid lugeda rahastamiskõlblikuks vahendite saajaks või tegevuses osalevaks alltöövõtjaks, kui on täidetud liidu ja selle liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuvidega seotud ranged tingimused. Selliste õigussubjektide osalemine ei tohi minna vastuollu fondi eesmärkidega. Taotlejad peaksid esitama kogu asjakohase teabe tegevuse puhul kasutatavate taristute, rajatiste, varade ja ressursside kohta. Arvesse tuleks võtta ka liikmesriikide muresid seoses varustuskindlusega.

- (13a) Liidu rahalist toetust tuleks anda vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) 2018/1046 (edaspidi „finantsmäärus“)³ korraldatud projektikonkursside korral. Teatud nõuetekohaselt põhjendatud ja erandlikel asjaoludel võidakse aga anda ka liidu toetust kooskõlas finantsmääruse artikli 195 punktiga e. Kuna finantsmääruse artikli 195 punkti e kohane toetuse andmine kujutab endast erandit üldreeglist, mille kohaselt tuleb järgida konkursikutseid, tuleks nimetatud erandlikke asjaolusid tõlgendada kitsalt. Selleks, et toetust saaks anda ilma konkursikutseta, peaks (asjaomases kontekstis) komisjon, keda abistab liikmesriikide komitee („komitee“), hindama, millisel määral kavandatav meede vastab fondi eesmärkidele seoses piiriülese tööstuskoostöö ja konkurentsiga kogu tarneahelas.
- (14) Juhul kui fondi raames rahastamiskõlblikuks loetud tegevuse elluviimises soovib osaleda konsortsium ja kui liidu rahalist abi antakse toetuse vormis, peaks konsortsium nimetama ühe oma liikmetest koordinaatoriks, kes on peamine kontaktisik.
- (15) Kui fondist rahastatavat tegevust haldab liikmesriigi või assotsieerunud riigi määratud projektijuht, peaks komisjon enne makse tegemist vahendite saajatele konsulteerima projektijuhiga, et projektijuht saaks tagada, et vahendite saajad peavad ajakavast kinni. Teatavatel asjaoludel võiks projektijuht esitada komisjonile tähelepanekud tegevuse edenemise kohta, et komisjon saaks kontrollida, kas makse tegemise tingimused on täidetud.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012.

- (15a) Kui tegevust kaasrahastavad liikmesriigid on määranud projektijuhi, võib eelarve täitmisega seotud ülesanded antud konkreetse projekti osas anda projektijuhile, kui selle konkreetse projekti suhtes kohaldatakse eelarve kaudset täitmist.
- (16) Tõendamaks rahastatavate tegevuste majanduslikku elujõulisust, peavad vahendite taotlejad tõendama, et tegevuse need kulud, mida ei kaeta liidu vahenditest, kaetakse muudest vahenditest.
- (17) Kaitsevõime ühiseks edendamiseks ja soetamiseks peaksid liikmesriikide käsutuses olema eri liiki rahastamisvahendid. Komisjon võiks pakkuda mitmesuguseid vahendeid, millele liikmesriigid saaksid toetuda koostöö edendamise ja ühishangete korraldamisega seotud rahastamisprobleemide lahendamisel. Selliste rahastamisvahendite kasutamine võiks veelgi edendada koostööpõhiste kaitseprojektide käivitamist ja suurendada kaitsekulutuste tulemuslikkust, sealhulgas fondist rahastatavate projektide puhul.
- (18) Arvestades kaitsetööstuse eripära, mille puhul nõudlus pärineb peaaegu eranditult liikmesriikidelt ja assotsieerunud riikidelt, kes kontrollivad ka kõikide kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogiate soetamist, sealhulgas eksporti, toimib kaitsektor ainulaadsel viisil ega järgi traditsioonilisematel turgudel valitsevaid tavapäraseid reegleid ja ärimudeleid. Seepärast ei saa kaitsetööstuses võtta ette iserahastatavaid kaitsealaseid teadus- ja arendustegevuse projekte ning kõik teadus- ja arendustegevuse kulud katavad sageli liikmesriigid ja assotsieerunud riigid. Selleks et saavutada fondi eesmärgid, eriti eri liikmesriikidest ja assotsieerunud riikidest pärit õigussubjektide vahelise koostöö stimuleerimine, ning võttes arvesse kaitsesektori eripära, tuleks prototüüpide arendamise etapile eelnevate tegevuste puhul katta rahastamiskõlblikud kulud kuni täies ulatuses.

- (19) Prototüüpide arendamise etapp on kriitiline etapp, mille käigus liikmesriigid ja assotsieerunud riigid tavaliselt teevad otsuse koordineerimise kohta ning käivitavad tulevaste kaitseotstarbeliste toodete või kaitsetehnoloogiate soetamise protsessi. Sellepärast lepivad liikmesriigid ja assotsieerunud riigid just selles etapis kokku vajalikes lubadustes, sealhulgas kulude jagamine ja projekti omandiõigused. Lubaduste usaldusväärsuse tagamiseks ei tohiks liidu poolne fondi raames pakutav rahastamine üldjuhul ületada 20 % rahastamiskõlblikest kuludest.
- (20) Prototüübi arendamisele järgnevatel etappidel tuleks lubada kuni 80 % rahastamine. Sellised toote ja tehnoloogia viimistlemise eelsed tegevused võivad nõuda siiski märkimisväärsed kulusid.
- (21) Kaitsesektori sidusrühmad peavad katma erilised kaudsed kulud, näiteks julgeolekukulud. Lisaks ei saa sidusrühmad erinevalt tsiviilsektorist saada tagasi teadus- ja arendustegevuse kulusid, kuna nad tegutsevad eriturul, kus puudub ostjapoolne nõudlus. Seepärast on põhjendatud 25 %-lise kindlasummalise määra lubamine koos üksikjuhtumipõhise võimalusega nõuda sisse kaudsed kulud, mis määratakse kindlaks vastavalt vahendite saajate tavapärastele kuluarvestustavadele, eeldusel et siseriiklikud ametiasutused aktsepteerivad kõnealuseid kuluarvestustavasid võrreldavate kaitsevaldkonna tegevuste puhul, ja et need edastatakse komisjonile. Vastutav eelarvevahendite käsutaja peaks põhjendama tööprogrammis või projektikonkursil otsust aktsepteerida kaudseid rahastamiskõlblikke kulusid, mis moodustavad kuni 80 % otseste rahastamiskõlblike kulude kogusummast.
- (22) Tagamaks, et rahastatud tegevused aitaksid kaasa Euroopa kaitsetööstuse konkurentsivõimele ja tõhususele, on oluline, et liikmesriigid kavandaksid lõpptoote ühist hankimist või kasutaksid tehnoloogiat, eriti ühise piiriülese hankimise teel, mille käigus liikmesriigid korraldavad hankemenetluse ühiselt, kasutades eelkõige kesksel hankijat.

- (23) Innovatsiooni ja tehnoloogiaarenduse edendamine liidu kaitsetööstuses peaks toimuma viisil, mis on kooskõlas liidu julgeoleku- ja kaitsehuvidega. Seega peaks üheks toetuse andmise kriteeriumiks olema tegevuste panus nendesse huvidesse ja kaitseuuringutesse ja liikmesriikide vahel ühiselt kokku lepitud kaitsevõime prioriteetidesse. Liidus on ühise kaitsevõime puudujäägid selgitatud välja ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames ja seda eelkõige võimearendusplaaniga, samal ajal kui üldises strateegilises teadusuuringute kavas on määratud kindlaks ka ühiste kaitseuuringute eesmärgid. Asjaomaste prioriteetide rakendamist toetavad muud liidu protsessid, näiteks kaitseküsimuste iga-aastane kooskõlastatud läbivaatamine ja alaline struktureeritud koostöö, selgitades välja ja arendades edasi tõhustatud koostöö võimalusi, et täita ELi tasandi kõrgelennulised julgeoleku- ja kaitsealased eesmärgid. Vajaduse korral võib arvesse võtta ka piirkondlikke ja rahvusvahelisi prioriteete, sealhulgas NATO kontekstis, tingimusel et need on kooskõlas liidu prioriteetidega, ei takista ühegi liikmesriigi osalemist ja arvestavad vajadusega vältida tarbetut topelttööd.
- (24) Rahastamiskõlblikud tegevused, mis on välja töötatud liidu institutsioonilises raamistikus toimuva alalise struktureeritud koostöö kontekstis, peaksid tagama eri liikmesriikides asuvate ettevõtjate tõhustatud koostööd ja seega aitama otseselt täita programmi eesmäärke. Kui sellised projektid valituks osutuvad, tuleks neile ette näha kõrgem rahastamismäär.
- (25) Komisjon võtab arvesse muid raamprogrammi „Euroopa Horisont“ alusel rahastatud tegevusi, et vältida asjatut topelttööd ja tagada tsiviil- ja kaitseotstarbeliste teadusuuringute vastastikune kasulikkus.

- (26) Küberjulgeolek ja -kaitse on üha olulisemad probleemid ning komisjon ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tunnistasid vajadust luua koostoimed fondi raames ellu viidavate küberkaitse tegevuste ja küberjulgeoleku valdkonnas tehtud liidu algatuste vahel (näiteks need, mis kuulutati välja ühisteatistes küberturvalisuse teemal). [Eelkõige peaks kavandata Euroopa küberturvalisuse uurimis- ja pädevuskeskus püüdma luua koostoimeid küberturvalisuse tsiviil- ja kaitsemõõtme vahel. See võiks aktiivselt toetada liikmesriike ja muid asjaomaseid osalejaid, pakkudes nõustamist, jagades oskusteavet ning hõlbustades koostööd seoses konkreetsete projektide ja algatustega ning samuti liikmesriikide taotluste alusel, tegutsedes fondi projektijuhina.]
- (27) Tuleks tagada ühtne lähenemisviis, ühendades omavahel komisjoni poolt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punkti b tähenduses käivitatud kaitsealaste teadusuuringute ettevalmistava meetme ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 2018/1092 loodud Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programmi meetmed, et ühtlustada osalemistingimused, luua järjekindlamad vahendid ning suurendada innovatsiooni, koostöö ja majanduslikku mõju, vältides samas tarbetut topelttööd ja killustumist. Sellise integreeritud lähenemisviisiga peaks fond aitama kaasa kaitseuuringute tulemuste paremale kasutusele võtmisele, täites teadusuuringute ja arendustegevuse vahelise lõnga kaitsesektori eripära arvestades ja edendades kõiki innovatsioonivorme, sealhulgas murrangulist innovatsiooni.

- (28) Kui see on tegevuse eripära arvestades asjakohane, tuleks fondi eesmäärke samuti rahastada rahastamisvahendite kaudu ja eelarvetagatise alusel.
- (29) Rahalist toetust tuleks kasutada turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade kõrvaldamiseks proportsionaalsel viisil ja tegevustega ei tohiks teha topelttööd ega välja tõrjuda erasektoripoolset rahastamist ega moonutada konkurentsi siseturul. Tegevustel peaks olema liidu jaoks selge lisaväärtus.
- (30) Fondi rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende suutlikkusest saavutada tegevuste erieesmäärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist.
- (31) Komisjon peaks kehtestama kooskõlas fondi eesmärkidega aastase või mitmeaastase tööprogrammi. Tööprogrammi koostamisel peaks komisjoni abistama komitee. Komisjon peaks püüdma leida lahendusi, millel on komitees võimalikult suur toetus. Sellega seoses võib komitee tulla kokku riiklike kaitse- ja julgeolekuekspertide koosseisus, et anda komisjonile eriomast abi, sealhulgas nõu seoses salastatud teabe kaitsega tegevuste raames. Komiteesse oma esindajate määramise õigus on liikmesriikidel. Komitee liikmetele tuleks anda varajased ja tulemuslikud võimalused analüüsida rakendusaktide eelnõusid ja esitada nende kohta oma seisukohti.
- (31a) Tööprogrammide kategooriad peaksid hõlmama talitlusnõudeid, et tööstusele oleks selge, milliseid funktsioone ja ülesandeid peavad arendatavad võimed täitma. Sellised nõuded peaksid andma selge ettekujutuse ootavast toimimisest, kuid need ei peaks olema suunatud konkreetsetele lahendustele või konkreetsetele üksustele ning ei tohiks takistada konkurentsi projektikonkursside tasandil.

- (31b) Tööprogrammide väljatöötamise ajal peaks komisjon ühtlasi tagama komiteega peetavate asjakohaste konsultatsioonide teel, et kavandatud teadus- või arendustegevusega välditakse tarbetut topelttööd.
- (31c) Euroopa Kaitseagentuurile antakse liikmesriikide komitees vaatleja staatus, sest agentuuril on kaitsesektoris vajalikud teadmised ja kogemused. Kaitsevaldkonna eripära arvestades peaks komiteed tema töös abistama ka Euroopa välisteenistus.
- (32) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamise ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused seoses tööprogrammi vastuvõtmise ning väljaalitud tegevuste rahastamiseks vajalike vahendite eraldamisega. Arendustegevuse puhul tuleks eriti võtta arvesse kaitsesektori eripära, eelkõige liikmesriikide ja/või assotsieerunud riikide vastutust seoses planeerimis- ja soetamisprotsessiga. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁴.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (32a) Pärast projektide hindamist sõltumatute ekspertide abiga, kelle turvavolitused peaksid kinnitama asjaomased liikmesriigid, peaks komisjon valima välja fondist rahastatavad tegevused. Komisjon peaks looma sõltumatute ekspertide andmebaasi. See andmebaas ei peaks olema avalik. Sõltumatud eksperdid tuleks määrata vastavalt sellele, millised on nende oskused, kogemused ja teadmised neile antavaid ülesandeid arvestades. Sõltumatute ekspertide määramisel peaks komisjon võimaluste piires rakendama asjakohaseid meetmeid, et saavutada eksperdirühmade ja hindamiskomisjonide tasakaalustatud koosseis erinevaid oskusi, kogemusi, teadmisi, geograafilist mitmekesisust ja soolist kuuluvust silmas pidades, võttes arvesse tegevuse valdkonnas valitsevat olukorda. Samuti tuleks püüda tagada ekspertide asjakohane roteerumine ning era- ja avaliku sektori asjakohane tasakaal. Liikmesriike tuleks teavitada hindamise tulemustest, esitades väljavalitud tegevuste pingerea, ja rahastatavate tegevuste edenemisest. Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamise ning samuti toetuse andmise otsuste vastuvõtmise ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused seoses tööprogrammi vastuvõtmise ja rakendamisega. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011.
- (32b) Sõltumatud eksperdid ei tohiks hinnata, nõu anda ega abistada küsimustes, mille puhul neil on huvide konflikt, eelkõige kui see on seotud nende töökohaga. Eelkõige ei tohiks nad olla olukorras, kus nad võiksid kasutada saadavat teavet nende poolt hinnatava konsortsiumi kahjuks.
- (33) Avatud siseturu toetamiseks tuleks kutsuda VKEsid ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid kas konsortsiumi liikmetena või alltöövõtjatena üles piiriüleselt osalema.
- (34) Fondi edukuse tagamiseks peaks komisjon püüdma pidada dialoogi liikmesriikide ja kaitsetööstusega.

- (35) Käesoleva määrusega kehtestatakse Euroopa Kaitsefondile rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis vastavalt [uuele institutsioonidevahelisele kokkuleppele] Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta⁵.
- (36) Kui ei ole teisiti sätestatud, kohaldatakse fondi suhtes finantsmäärust. Selles määru ses sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, finantsabi, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste kohta.
- (37) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud horisontaalseid finantseeskirju. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ning neis on sätestatud eelkõige eelarve koostamise ja täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, hangete, auhindade ja kaudse rahastamise kohta ning ette nähtud eelarvevahendite käsutajate vastutuse kontroll. [ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud eeskirjades on käsitletud ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtte järgimine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus.]

⁵ Viidet ajakohastatakse: ELT C 373, 20.12.2013, lk 1. Kokkulepe on kättesaadav aadressil: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

(38) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013,⁶ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95,⁷ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁸ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939⁹ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid kuritegusid, mis kahjustavad liidu finantshuve, ja esitada nendes süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371¹⁰. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁷ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁸ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁹ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (39) [Euroopa Majanduspiirkonda (EEA) kuuluvad kolmandad riigid võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis on loodud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga, milles on sätestatud liidu programmide rakendamine kõnealuse lepingu kohaselt tehtava otsusega.] Käesoleva määrusega tuleks kehtestada erisäte, et anda vastutavale eelarvevahendite kasutajale Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja nõutav juurdepääs, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi.
- (40) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23 tuleb seda määrust hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetse järelevalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Kui see on asjakohane, võivad need nõuded sisaldada mõõdetavaid näitajaid, mille põhjal hinnata määruse mõju kohapeal. Komisjon peaks tegema hiljemalt neli aastat pärast fondi rakendamise algust vahehindamise, sealhulgas selleks, et esitada ettepanekud mis tahes asjakohasteks käesoleva määruse muudatusteks, ja lõpphindamise fondi rakendamisperioodi lõpus, käsitledes finantstegevust rahalise rakendamise tulemuste ja võimaluse korral ka tulemuste mõju seisukohast. Sellest tulenevalt peaks lõpphindamise aruanne aitama ka kindlaks teha valdkonnad, milles liit on kaitseotstarbeliste toodete ja tehnoloogiate arendamisel sõltuv kolmandatest riikidest. Komisjon peaks selle lõpparuande raames analüüsima ka VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate piiriülest osalust fondist rahastatavates projektides, sealhulgas VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate osalust üleilmsetes väärtusahelates, ja fondi panust võimearendusplaanis tuvastatud puuduste käsitlemisel ning peaks hõlmama teavet vahendite saajate päritolu kohta ja loodud intellektuaalomandi õiguste jaotust. Komisjon võib ka teha ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks, et reageerida fondi rakendamise ajal toimuda võivatele sündmustele.

- (40a) Komisjon peaks tegema korrapäraselt järelvalvet fondi rakendamise üle ja esitama kord aastas aruande saavutatud edusammude kohta, sealhulgas selle kohta, kuidas rakendati Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programmi ja kaitsealaste teadusuuringute ettevalmistava meetme puhul märgatud õppetunde ja saadud kogemusi. Selleks peaks komisjon kehtestama vajaliku järelvalvekorra.
- (41) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamisel ja ÜRO säästva arengu eesmärkide täitmisel, aidatakse käesoleva määrusega kliimameetmeid liidu poliitikas laiemalt kajastada ja saavutada üldeesmärki, et ELi eelarvekulutustest [25 %] eraldatakse kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Asjaomased tegevused määratakse kindlaks fondi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ja neid hinnatakse uuesti vahehindamise raames.
- (42) Kuna fondist toetatakse ainult kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogiate uurimis- ja arendusetappe, ei peaks liidul olema fondist rahastatud tegevuste abil saadud toodete ja tehnoloogiate omandiõigusi ega intellektuaalomandiõigusi, välja arvatud siis, kui liidu abi antakse riigihanke teel.
- (43) Liidu rahaline toetus ei tohiks mõjutada kaitseotstarbeliste toodete liidusiseseid tarneid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/43/EÜ¹¹ ega toodete, varustuse või tehnoloogia eksporti.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiiv 2009/43/EÜ kaitseotstarbeliste toodete ühendusesisese veo tingimuste lihtsustamise kohta (ELT L 146, 10.6.2009, lk 1).

- (44) Tundliku taustteabe, sealhulgas fondi tegevuse tulemusena saadud andmete, oskusteabe või teabe kasutamine volitamata isikute poolt või nende isikute juurdepääs fondist rahastatud tegevustega seoses saavutatud tulemustele võib negatiivselt mõjutada liidu või ühe või enama liikmesriigi huve. Seepärast peaks tundliku ja salastatud teabe käsitlemise suhtes kohaldatama asjakohaseid liidu ja liikmesriikide õigusakte.
- (44a) Salastatud rahastamislepingute allkirjastamisel tuleks järgida tööstusjulgeoleku miinimumstandardeid. Sel eesmärgil peaks komisjon edastama programmi julgeolekujuhised, sealhulgas salastatuse taseme määramise juhendi, liikmesriikide määratud ekspertidele tutvumiseks.
- (45) Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada või muuta käesoleva määruse teatavaid mõjunäitajaid. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (46) Komisjon peaks fondi hallates järgima nõuetekohaselt konfidentsiaalsuse ja turvalisuse nõudeid, eelkõige salastatud ja tundliku teabe kaitset,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE SUHTES KOHALDATAVAD ÜHISÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse Euroopa Kaitsefond (edaspidi „fond“), [nagu on sätestatud määruse (EL) .../... artikli 1 lõike 3 punktis b].

Selles sätestatakse fondi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 0) **„taotluse esitaja“** – õigussubjekt, kes esitab taotluse fondist toetuse saamiseks pärast projektikonkurssi või kooskõlas finantsmääruse artikli 195 punktiga e;
- 1) **„segarahastamistoiming“** – ELi eelarvest toetatavad meetmed, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 lõike 6 kohased segarahastamisvahendid, milles kombineeritakse tagastamatus vormis antav toetus või ELi eelarvest toetatavad rahastamisvahendid ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste rahastamisvahenditest ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite rahastamisvahenditest antav tagastatavas vormis toetus;
- 1a) **„sertifitseerimine“** – protsess, mille käigus siseriiklik ametiasutus kinnitab, et kaitseotstarbeline toode, selle materiaalne või immateriaalne komponent või tehnoloogia vastab kohaldatavatele õigusnormidele;

- 1b) **„salastatud teave“** – mis tahes vormis teave või materjal, mille loata avaldamine võib eri määral kahjustada Euroopa Liidu, või ühe või mitme liikmesriigi huve ning millel on ELi või sellele vastav salastusmärke vastavalt nõukogus kokku tulnud Euroopa Liidu liikmesriikide vahelisele kokkuleppele, mis käsitleb Euroopa Liidu huvides vahetatava salastatud teabe kaitset (2011/C 202/05);
- 1c) **„konsortsium“** – konsortsiumilepingu allkirjastanud taotluse esitajate või vahendite saajate koostöörühm, mis on loodud käesoleva fondi kohaste tegevuste elluviimiseks;
- 1d) **„koordinaator“** – konsortsiumi liikmeks olev õigussubjekt, kelle on kõik konsortsiumi liikmed määranud komisjoniga suhtlemise peamiseks kontaktpunktiks;
- 2) **„kontroll“** – õigus otsustavalt mõjutada õigussubjekti kas otse või kaudselt ühe või mitme vahendava õigussubjekti kaudu;
- 3) **„arendustegevus“** – tegevus, mis seisneb peamiselt arendusetapis kaitsele suunatud tegevustes, mis hõlmavad uusi tooteid või tehnoloogiaid või millega ajakohastatakse olemasolevaid tooteid või tehnoloogiaid, välja arvatud relvade tootmine või kasutamine;
- 4) **„murranguline kaitsetehnoloogia“** – tehnoloogia, mis tekitab olulise muutuse, sealhulgas tõhustatud või täiesti uue tehnoloogia, mis tekitab paradigmuuutuse kaitsepoliitika kontseptsiooni[...] ja elluviimisesse, sealhulgas asendab olemasolevaid kaitsetehnoloogiaid või muudab need tarbetuks;
- 5) **„juhtimisstruktuur“** – õigussubjekti asutus, mis on määratud vastavalt siseriiklikule õigusele, mis asjakohasel juhul annab aru tegevjuhile ning millele on antud volitused õigussubjekti strateegia, eesmärkide ja üldise suuna määramiseks, ning mis teostab järelevalvet ja seiret juhatuse otsuste tegemise üle;

- 5a) „**uus teave**“ – fondi tegevuse tulemusena saadud andmed, oskusteave või teave mis tahes vormis või kujul;
- 6) „**õigussubjekt**“ – juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud siseriikliku õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel, kellel on iseseisev õigusvõime ning õigus enda nimel toimides teostada õigusi ja kanda kohustusi, või üksus, mis ei ole juriidiline isik vastavalt finantsmääruse artikli 197 lõike 2 punktile c;
- 7) „**keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtja**“ – ettevõtja, mis ei ole väike ja keskmise suurusega ettevõtja ning millel on kuni 3000 töötajat, kusjuures töötajate arv arvutatakse vastavalt komisjoni soovitus 2003/361/EÜ¹² lisa artiklitele 3–6;
- 8) „**kommertskasutusele eelnev hange**“ – teadus- ja arendusteenuste hange, mis hõlmab turutingimustele vastava riski ja kasu jagamist ning konkurentsivõimelist arengut etappides, kus teadus- ja arendusteenuste hanke etapp on selgelt eraldatud lõpptoodete kaubanduslike koguste kasutuselevõttust;
- 9) „**projektijuht**“ – avaliku sektori hankija, mis on asutatud liikmesriigis või assotsieerunud riigis ning millele liikmesriik või assotsieerunud riik või liikmesriikide või assotsieerunud riikide rühm on andnud ülesande hallata alaliselt või ajutiselt hargmaist relvastusprojekti;
- 9a) „**kvalifitseerimine**“ – kogu protsess, mille käigus tõendatakse, et kavandatud kaitseotstarbeline toode, materiaalne või immateriaalne komponent või tehnoloogia vastab täpsustatud nõuetele, esitades objektiivsed tõendid, millega näidatakse, et kavandamisele kehtestatud konkreetset nõuded on täidetud;
- 10) „**vahendite saaja**“ – õigussubjekt, kellega on sõlmitud rahastamisleping või kellele on teatatud rahastamisotsusest;

¹² Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- 11) „**teadustegevus**“ – tegevus, mis seisneb peamiselt uurimistegevuses, eelkõige rakendusuuringute ja vajaduse korral alusuuringute tegemises, eesmärgiga saada uusi teadmisi ja keskendudes eranditult kaitserakendustele;
- 12) „**tulemused**“ – tegevuse materiaalne või immateriaalne tulemus, näiteks andmed, oskusteave või teave olenemata selle vormist või laadist, selle kaitsmise võimalikkusest või võimatusest, samuti sellega kaasnevad õigused, sealhulgas intellektuaalomandiõigused;
- 12a) „**tundlik teave**“ – teave ja andmed, sealhulgas salastatud teave, mida peab kaitsma loata juurdepääsu või avaldamise eest siseriiklikus või liidu õiguses sätestatud kohustuste tõttu või et kaitsta üksikisiku või organisatsiooni privaatsust või turvalisust;
- 12b) „**väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad**“ või „**VKEd**“ – väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad vastavalt komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ määratlusele;
- 13) „**eriaruanne**“ – teadustegevuse konkreetne väljund, milles võetakse kokku tegevuse tulemused, esitatakse ulatuslikku teavet peamiste põhimõtete, eesmärkide, tegelike tulemite, peamiste omaduste, läbitud katsete, võimalike eeliste, kaitsevaldkonnas võimaliku rakendamise ning teadustegevuse tulemuste oodatava kasutuse kohta arendustegevuses, sealhulgas teavet intellektuaalomandiõiguste omamise kohta, v.a intellektuaalomandiõiguste kohta käiv teave;
- 14) „**süsteemi prototüüp**“ – toote või tehnoloogia mudel, mille abil on võimalik demonstreerida toimimist tegevuskeskkonnas;
- 15) „**kolmas riik**“ – riik, mis ei ole liidu liikmesriik;
- 16) „**mitteassotsieerunud kolmas riik**“ – kolmas riik, kes ei ole assotsieerunud riik artikli 5 tähenduses;

- 17) „mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksus“ – õigussubjekt, mis on asutatud mitteassotsieerunud kolmandas riigis või, juhul kui see on asutatud liidus või assotsieerunud riigis, mille juhtimisstruktuurid asuvad mitteassotsieerunud kolmandas riigis.

Artikkel 3

Fondi eesmärgid

1. Fondi üldeesmärk on soodustada kogu liidus Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi globaalset konkurentsivõimet, tõhusust ja innovatsioonisuutlikkust, toetades õigussubjektide, eriti VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate ühistegevust ja piiriülest koostööd kogu liidus, samuti edendades innovatsiooni, teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse tööstusliku potentsiaali paremat ärakasutamist kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogiate tööstustsükli igas etapis, andes nii panuse liidu strateegilisse sõltumatusse ja tegevusvabadusse.
2. Fondi konkreetsed eesmärgid on järgmised:
 - a) toetada teadusalast koostööd, mis võiks kogu liidus märkimisväärselt tulevase kaitsevõime tulemuslikkust parandada, suurendades innovatsiooni võimalikult palju ja luues uusi kaitseotstarbelisi tooteid ja kaitsetehnoloogiaid, sealhulgas murranguline kaitsetehnoloogia.
 - b) toetada kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogia arendusalast koostööd kooskõlas liikmesriikide poolt ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames ja eelkõige võimearendusplaani kontekstis ühiselt kokku lepitud kaitsevõime ja -tehnoloogia prioriteetidega, aidates nii tõhustada liidus tehtavaid kaitsekulutusi, suurendades mastaabisäästu, vähendades tarbetu topelttöö ohtu ja seeläbi vähendades kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogia killustatust kogu liidus. Lõppkokkuvõttes aitab fond luua liikmesriikide kaitsevõime suuremat koostegutsemisvõimet.

3. Vajaduse korral võib samuti arvesse võtta piirkondlikke ja rahvusvahelisi prioriteete, kui need teenivad ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames kindlaks määratud liidu julgeoleku- ja kaitsehuve ning arvestades vajadust vältida tarbetut dubleerimist, tingimusel et need välista ühegi liikmesriigi või assotsieerunud riigi osalemise võimalust.

Artikkel 4

Eelarve

1. [Vastavalt määruse .../.../EL artikli 9 lõikele 1] Euroopa Kaitsefondi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on 13 000 000 000 eurot jooksevhindades.
2. Lõikes 1 osutatud summa esialgne jaotus on järgmine:
 - a) [4 100 000 000 eurot] teadustegevuseks;
 - b) [8 900 000 000 eurot] arendustegevuseks.
3. Lõikes 1 nimetatud summat võib kasutada ka fondi rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistoiminguteks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide jaoks.
4. Kuni 5 % lõikes 1 osutatud rahastamispaketist eraldatakse murrangulise kaitsetehnoloogia toetamisele.
5. [Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, võib liikmesriikide palvel fondile üle kanda. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel. Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas asjaomase liikmesriigi huve.]

*[Artikkel 5
Assotsieerunud riigid*

Fondis võivad osaleda Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, vastavalt EMP lepingus sätestatud tingimustele.]

*Artikkel 6
Toetus murrangulisele kaitsetehnoloogiale*

1. Komisjon eraldab vahendeid avatud ja avalike konsultatsioonide tulemusel, mida peetakse selliste tehnoloogiate üle, millel on potentsiaal oluliselt muuta tööprogrammides kindlaks määratud sekkumisvaldkondade kaitsepoliitikat.
2. Tööprogrammides esitatakse sellistele murrangulistele tehnoloogilistele lahendustele kõige paremini sobivad rahastamisvormid.

*Artikkel 7
Eetika*

1. Fondi raames toimuv tegevus peab vastama eetika põhimõtetele asjakohases siseriiklikus, liidu ja rahvusvahelises õiguses.
2. Ettepanekuid kontrollitakse süstemaatiliselt, et selgitada välja need, mille rakendamine tooks kaasa tõsiseid eetilisi probleeme, ja need esitatakse eetilise hindamiseks. Eetikakontrolli teeb komisjon kaitse-eetika sõltumatute ekspertide abiga. Komisjon tagab igal võimalusel eetikaga seotud menetluste läbipaistvuse.

3. Tegevuses osalevad üksused omandavad enne asjaomaste tegevuste algust kõik asjaomased load ja muud kohustuslikud dokumendid, mida nõuavad riiklikud või kohalikud eetikakomisjonid või muud asutused, nagu andmekaitseasutused. Neid dokumente arhiveeritakse ja need esitatakse komisjonile.

Artikkel 8

ELi-poolse rahastamise rakendamine ja vormid

1. Fondi rakendatakse otseselt või kaudselt, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c loetletud üksustele.
2. Vastavalt finantsmäärusele võidakse fondi raames vahendeid eraldada toetustena, auhindadena ja hankemenetluse teel ning vajaduse korral pidades silmas meetme laadi, segarahastamistoimingutes kasutatavate rahastamisvahendite kaudu.
- 2a. Segarahastamistoiminguid teostatakse kooskõlas finantsmääruse X jaotise [ja InvestEU määruse] kohaselt.
- 2b. Rahastamisvahendid peavad olema suunatud rangelt ainult vahendite saajatele.

Artikkel 9

Kumulatiivne, täiendav ja kombineeritud rahastamine

1. Tegevus, mis on saanud toetust liidu muu programmi alusel, võib saada toetust ka fondist, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Liidu programmist/fondist antud rahastuse suhtes kohaldatakse selle programmi/fondi eeskirju. Kumulatiivne rahastus ei tohi ületada tegevuse rahastamiskõlblikke kogukulusid ning erinevatest liidu programmidest antava toetuse võib arvutada proportsionaalselt vastavalt toetuse andmise tingimusi käsitlevate dokumentidega.

2. Tegevused, millele on antud kvaliteedimärgis või mis vastavad järgmistele kumulatiivsetele, võrreldavatele tingimustele:

- a) neid on hinnatud fondi projektikonkursi alusel;
- b) need vastavad kõnealuse projektikonkursiga ette nähtud kvaliteedi miinimumnõuetele;
- c) eelarvepiirangute tõttu ei saa neid selle projektikonkursi alusel rahastada,

võivad saada toetust [kosmoseprogrammist] Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfondist või Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist kooskõlas määruse (EL) XX [ühissätete määrus] artikli [65] lõikega 5 ning määruse (EL) XX [ühise põllumajanduspoliitika rahastamine, haldamine ja järelevalve] artikliga [8], tingimusel et need tegevused on kooskõlas asjaomase programmi eesmärkidega. Kohaldatakse toetust andva fondi eeskirju.

Artikkel 10

Rahastamiskõlblikud üksused

- 1. Vahendite saajad ja alltöövõtjad, kes osalevad fondist rahastatavas tegevuses peavad olema asutatud liidus või assotsieerunud riigis.
 - 1a. Vahendite saajate ja tegevuses osalevate alltöövõtjate taristu, vara, rajatised ja ressursid, mida kasutatakse fondist rahastatavate tegevuste jaoks, peavad kogu tegevuse kestuse ajal asuma liikmesriigi või assotsieerunud riigi territooriumil, ning nende juhtimisstruktuurid peavad asuma liidus või assotsieerunud riigis.
 - 1b. Seoses fondist rahastatava tegevusega ei tohi vahendite saajad ja tegevuses osalevad alltöövõtjad olla mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse kontrolli all.

2. Erandina käesoleva artikli lõikest 1b loetakse rahastamiskõlblikuks vahendite saajaks või tegevusega seotud alltöövõtjaks selline liidus või assotsieerunud riigis asutatud õigussubjekt, kes on mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse kontrolli all, üksnes juhul, kui tema asukohaks olev liikmesriik või assotsieerunud riik kiidab kooskõlas oma siseriiklike menetlustega tagatised heaks ja need tehakse komisjonile kättesaadavaks. Nimetatud tagatistes võidakse osutada õigussubjekti liidus või assotsieerunud riigis asuvalle juhtimisstruktuurile. Kui seda peab asjakohaseks õigussubjekti asukohaks olev liikmesriik või assotsieerunud riik, võib tagatistes osutada ka valitsuse eriõigustele õigussubjekti üle kontrolli teostamisel.

Tagatised peavad andma kindluse, et õigussubjekti osalemine tegevuses ei ole vastuolus liidu ega selle liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuvidega, mis on kindlaks määratud ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames kooskõlas ELi lepingu V jaotisega, ega artiklis 3 sätestatud eesmärkidega. Tagatised peavad vastama artiklitele 22 ja 25. Tagatistest peab eeskätt nähtuma, et meetme eesmärkide saavutamiseks on olemas tegevused, millega tagatakse järgmist:

- a) õigussubjekti üle ei teostata kontrolli viisil, mis takistab või piirab taotleja suutlikkust tegevust ellu viia või saavutada tulemusi, seab piiranguid seoses tema tegevuse eesmärgil vajamineva taristu, rajatiste, vara, ressursside, intellektuaalomandi või oskusteabega või kahjustab tema suutlikkust ja standardeid, mida on vaja tegevuse elluviimiseks;
- b) takistatakse mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse juurdepääsu tegevusega seotud tundlikule teabele ning tegevuses osalevad töötajad või muud isikud on vajaduse korral läbinud liikmesriigi või assotsieerunud riigi julgeolekukontrolli;

- c) tegevuse käigus tekkiv intellektuaalomand ja tegevuse tulemused kuuluvad nii tegevuse elluviimise ajal kui ka pärast selle lõpuleviimist vahendite saajale, neid ei kontrolli ja neile ei sea piiranguid mitteassotsieerunud kolmas riik ega mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksus, neid ei saa liidust ega assotsieerunud riikidest eksportida ja neile ei anta juurdepääsu väljastpoolt liitu ega assotsieerunud riike, ilma õigussubjekti asukohaks oleva liikmesriigi või assotsieerunud riigi nõusolekuta ning kooskõlas artiklis 3 sätestatud eesmärkidega.

Kui seda peab asjakohaseks õigussubjekti asukohaks oleva liikmesriik või assotsieerunud riik, võib esitada lisatagatisi.

Komisjon teavitab artiklis 28 osutatud komiteed kõigist õigussubjektidest, kes on käesoleva lõike kohaselt rahastamiskõlblikud.

4. Olemasolevate konkurentsivõimeliste alternatiivide puudumisel liidus või assotsieerunud riigis võivad vahendite saajad ja tegevuses osalevad alltöövõtjad kasutada oma vara, taristut, rajatisi ja ressursse, mis asuvad või mida hoitakse väljaspool liidu liikmesriikide või assotsieerunud riikide territooriumi, kui see ei ole vastuolus liidu ega selle liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuvidega, toimub kooskõlas artiklis 3 sätestatud eesmärkidega ja on täielikult kooskõlas artiklitega 22 ja 25.

Nende meetmetega seotud kulud ei ole kõlblikud fondist rahastamise saamiseks

- 4a. Rahastamiskõlbliku tegevuse elluviimisel võivad vahendite saajad ja tegevuses osalevad alltöövõtjad samuti teha koostööd õigussubjektidega, kes on asutatud väljaspool liikmesriikide või assotsieerunud riikide territooriumi või kes on mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse kontrolli all, sealhulgas kasutades nende õigussubjektide vara, taristuid, rajatisi ja ressursse, juhul kui see ei ole vastuolus liidu ja selle liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuvidega. Selline koostöö peab olema kooskõlas artiklis 3 sätestatud eesmärkidega ja olema täielikus kooskõlas artiklitega 22 ja 25.

Mitteassotsieerunud kolmas riik või muu mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksus ei tohi ilma loata pääseda juurde tegevuse elluviimisega seotud salastatud teabele ja samuti tuleb vältida võimalikku negatiivset mõju meetme jaoks otsustava tähtsusega sisendi varustuskindlusele.

Nende meetmetega seotud kulud ei ole kõlblikud fondist rahastamise saamiseks

6. Taotluse esitajad esitavad kogu asjakohase teabe, mis on vajalik rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide hindamiseks. Kui tegevuse elluviimise jooksul toimub muutus, mis seab kahtluse alla kõlblikuskriteeriumidele vastavuse, teatab asjaomane õigussubjekt sellest komisjonile, kes hindab, kas nimetatud kõlblikuskriteeriumid ja tingimused on endiselt täidetud ja käsitleb selle muutuse võimalikku mõju tegevuse rahastamisele.
9. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab alltöövõtja, kes osaleb fondist rahastatavas tegevuses, alltöövõtjat, kellel on otsene lepinguline suhe vahendite saajaga, muid alltöövõtjaid, kellele eraldatakse vähemalt 10 % tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest, ja alltöövõtjat, kes võib vajada tegevuse elluviimiseks juurdepääsu ELi salastatud teabele ja kes ei ole konsortsiumi liikmed.

Artikkel 11

Rahastamiskõlblikud tegevused

1. Rahastamiskõlblikud on üksnes tegevused, millega täidetakse artiklis 3 osutatud eesmäärke.
2. Fond pakub toetust tegevustele, mis hõlmavad uusi kaitseotstarbelisi tooteid ja kaitsetehnoloogiaid ja olemasolevate toodete ja tehnoloogiate täiustamist, tingimusel et mitteassotsieerunud kolmas riik ega mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksus ei ole seadnud ajakohastamiseks vajamineva eelteabe kasutamisele piiranguid otseselt või kaudselt ühe või mitme vahendava õigussubjekti kaudu nii, et tegevust ei ole võimalik läbi viia.

3. Rahastamiskõlblik tegevus peab olema seotud ühe või mitme järgmise tegevusega:
- a) tegevused, mille eesmärk on luua, toetada ja täiustada uusi teadmisi ja tehnoloogiaid, mille abil on võimalik saavutada märkimisväärsed tulemused kaitsevaldkonnas;
 - b) tegevused, mille eesmärk on suurendada koostegevusvõimet ja vastupidavusvõimet, sealhulgas turvaline andmete loomine ja vahetamine, elutähtsa kaitsetehnoloogia täiustamine, varustuskindluse suurendamine või kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogia tõhusa kasutamise võimaldamine;
 - c) uuringud, sealhulgas teostatavusuuringud uute või täiustatud tehnoloogiate, toodete, protsesside, teenuste või lahenduste kohta;
 - d) kaitseotstarbelise toote, materiaalse või immateriaalse komponendi või tehnoloogia kavandamine või kavandi aluseks oleva tehnilise kirjelduse koostamine, mis võib hõlmata osalisi katsetusi riski vähendamiseks tööstus- või esinduskeskkonnas;
 - e) kaitseotstarbelise toote mudeli, materiaalse või immateriaalse komponendi või tehnoloogia väljatöötamine, mille abil on võimalik demonstreerida mudeli, komponendi või tehnoloogia toimimist tegevuskeskkonnas (süsteemi prototüüp);
 - f) kaitseotstarbelise toote, materiaalse või immateriaalse komponendi või tehnoloogia katsetamine;
 - g) kaitseotstarbelise toote, materiaalse või immateriaalse komponendi või tehnoloogia kvalifitseerimine.
 - h) kaitseotstarbelise toote, materiaalse või immateriaalse komponendi või tehnoloogia sertifitseerimine.
 - i) tehnoloogia või vara arendamine, mis suurendab kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogia tõhusust kogu olelusringi jooksul.
 - j) teabe levitamise seotud tegevused, kontaktide loomise üritused ja tegevused teadlikkuse suurendamiseks.

4. Tegevuse puhul peavad tegema koostööd vähemalt kolm vähemalt kolmes eri liikmesriigis ja/või assotsieerunud riigis asutatud rahastamiskõlblikku üksust. Vähemalt kolm nendest vähemalt kahes liikmesriigis ja/või assotsieerunud riigis asutatud rahastamiskõlblikust õigussubjektist ei tohi kogu tegevuse elluviimise käigus olla kas otseselt või kaudselt sama üksuse kontrolli all ega vastastikku üksteise kontrolli all.
5. Lõiget 4 ei kohaldata tegevuse suhtes, mis on seotud murranguliste kaitsetehnoloogiatega, ega tegevuse suhtes, millele on osutatud lõike 3 punktis c.
6. Rahastamiskõlblikud ei ole tegevused selliste toodete ja tehnoloogiate väljatöötamiseks, mille kasutus, väljatöötamine või tootmine on kohaldatava rahvusvahelise õiguse kohaselt keelatud.

Artikkel 12

Valiku- ja rahastamismenetlus

1. Liidu rahalise abi andmine toimub projektikonkursi kutsete alusel, mis avaldatakse kooskõlas finantsmäärusega. Teatud nõuetekohaselt põhjendatud ja erandlikel asjaoludel võidakse anda liidu rahalist abi kooskõlas finantsmääruse artikli 195 punktiga e.
- 2a. Rahastamise andmiseks võtab komisjon vastu rakendusaktid kooskõlas artikli 28 lõikes 2 osutatud menetlusega.

Artikkel 13
Hindamiskriteeriumid

Iga taotlust hinnatakse järgmiste kriteeriumide alusel:

- a) panus tipptasemesse või potentsiaalsesse murrangulisusesse kaitsevaldkonnas, eeskätt näidates, et kavandatud tegevuse oodatavad tulemused pakuvad märkimisväärsed eeliseid võrreldes olemasolevate kaitseotstarbeliste toodete või kaitsetehnoloogiatega;
- b) panus Euroopa kaitsetööstuse innovatsiooni ja tehnoloogiaarendusse, eeskätt näidates, et kavandatud tegevus sisaldab teedrajavaid või uudseid kontseptsioone ja lähenemisviise, uusi paljulubavaid tehnoloogilisi täiustusi või selliste tehnoloogiate või kontseptsioonide kohaldamist, mida ei ole kaitsesektoris varem kohaldatud, vältides samas tarbetut topelttööd;
- c) panus Euroopa kaitsetööstuse konkurentsivõimesse, näidates, et kavandatud tegevuse puhul on kulutõhusus ja tulemuslikkus tõendatavalt heas tasakaalus, luues seega uusi turuvõimalusi kogu liidus ja üleilmselt ning kiirendades äriühingute kasvu kogu liidus;
- d) panus Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi sõltumatusesse, sealhulgas suurendades sõltumatust ELi välistest allikatest ning tugevdades tarnekindlust, ning panus liidu julgeoleku- ja kaitsealastesse huvidesse kooskõlas artiklis 3 osutatud prioriteetidega;

- e) panus uue piiriülese koostöö loomisse õigussubjektide vahel, kes on asutatud liikmesriikides või assotsieerunud riikides, eelkõige selliste VKEde vahel, kes osalevad olulisel määral tegevuses vahendite saajatena, alltöövõtjatena või muude tarneahela osalistena ning kes on asutatud mõnes muus liikmesriigis või assotsieerunud riigis kui selles, kus on asutatud konsortsiumisse kuuluvad muud kui VKEdest ettevõtjad;
- f) tegevuse rakendamise kvaliteet ja tulemuslikkus.

Artikkel 14

Kaasrahastamismäär

1. Fondist võib rahastada kuni 100 % tegevuse rahastamiskõlblikest kuludest, mis on loetletud artikli 11 lõikes 3, ilma et see piiraks finantsmääruse artikli 190 kohaldamist.
2. Lõikest 1 võib erandeid teha järgmistel juhtudel:
 - a) artikli 11 lõike 3 punktis e määratletud tegevuste jaoks fondist antav rahaline abi ei või ületada 20 % tegevuse rahastamiskõlblikest kuludest,
 - b) artikli 11 lõike 3 punktides f–h määratletud tegevuste jaoks fondist antav rahaline abi ei või ületada 80 % tegevuse rahastamiskõlblikest kuludest.
3. Rahastamismäära suurendatakse järgmistel juhtudel:
 - a) nõukogu 11. detsembri 2017. aasta otsuse 2017/2315/ÜVJP alusel loodud alalise struktureeritud koostöö kontekstis väljatöötatud tegevusele antavat rahalist toetust võidakse suurendada täiendava 10 protsendipunkti võrra;
 - b) kui vähemalt 10 % tegevuse rahastamiskõlblikest kogukuludest on eraldatud liikmesriigis või assotsieerunud riigis asutatud VKEdele, kes osalevad tegevuses vahendite saajatena või tarneahela osalistena, võib kooskõlas käesoleva lõike esimeses ja teises lõigus osutatule tegevuse rahastamismäära suurendada.

Rahastamismäära võidakse suurendada protsendipunktide võrra, mis on võrdne protsendiga meetme rahastamiskõlblikest kuludest, mis eraldatakse VKEdele, mis on asutatud liikmesriigis või assotsieerunud riigis, kus on asutatud muud kui VKEdest vahendite saajad, kes osalevad tegevuses vahendite saajatena või tarneahela osalistena, siiski mitte rohkem kui täiendava 5 protsendipunkti võrra.

Rahastamismäära võidakse suurendada protsendipunktide võrra, mis on võrdne kahekordse protsendiga meetme rahastamiskõlblikest kuludest, mis eraldatakse VKEdele, mis on asutatud mõnes muus liikmesriigis või assotsieerunud riigis kui selles, kus on asutatud muud kui VKEdest vahendite saajad, kes osalevad tegevuses vahendite saajatena või tarneahela osalistena;

- c) tegevust võidakse toetada täiendava 10 protsendipunkti võrra kõrgema rahastamismääraga, kui vähemalt 15 % tegevuse rahastamiskõlblike kulude kogusummast on eraldatud liidus või assotsieerunud riigis asutatud keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele;
- d) tegevuse rahastamismäära üldine suurendamine ei tohi olla ületada 35 protsendipunkti.

Artikkel 15

Finantssuutlikkus

Erandina finantsmääruse artiklist 198:

- a) kontrollitakse üksnes koordinaatori finantssuutlikkust ning üksnes juhul, kui tegevusele taotletakse liidu rahastamist summas 500 000 eurot või rohkem. Kui on põhjust kahelda finantssuutlikkuses, kontrollib komisjon ka muude taotluse esitajate finantssuutlikkust ja koordinaatorite finantssuutlikkust, kui rahastamine jääb allapoole esimeses lauses osutatud künnist;

- b) finantssuutlikkust ei kontrollita selliste õigussubjektide puhul, kelle maksejõulisuse tagab liikmesriik;
- c) kui finantssuutlikkus on struktuurselt tagatud teise õigussubjektide poolt, kontrollitakse viimase finantssuutlikkust.

Artikkel 16

Kaudsed kulud

1. Erandina finantsmääruse artikli 181 lõikest 6 kasutatakse kaudsete rahastamiskõlblike kulude kindlaksmääramiseks kindlasummalist makset, milleks on 25 % otsestest rahastamiskõlblikest kuludest, v.a alltöövõtmisega seotud otsesed rahastamiskõlblikud kulud ja rahaline toetus kolmandatele isikutele ja mis tahes ühikukulud või ühekordsed summad, mis sisaldavad kaudseid kulusid.
2. Teise võimalusena võidakse kaudseid rahastamiskõlblikke kulusid kuni 80 % ulatuses otseste rahastamiskõlblike kulude kogusummast määrata kindlaks kooskõlas vahendite saaja tavapärase kuluarvestustavadega vastavalt tegelikele kaudsetele kuludele, eeldusel et siseriiklikud ametiasutused aktsepteerivad kõnealuseid kuluarvestustavasid võrreldavates kaitsevaldkonna tegevustes kooskõlas finantsmääruse artikliga 185, ja et need edastatakse komisjonile.

Artikkel 17

Kindlasummalise koondmakse või kuludega mitteseotud makse kasutamine

1. Kui liidu antav kaasrahastamine on väiksem kui 50 % tegevuse kulude kogusummast, võib komisjon kasutada:
 - a) osamakset, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 180 lõikes 3 osutatud kuludega ja lähtuda tulemustest, mis on saavutatud võrreldes varem seatud eesmärkide või tulemusnäitajatega; või

- b) finantsmääruse artiklis 182 osutatud kindlasummalist koondmakset ja lähtuda kaasrahastavate liikmesriikide või assotsieerunud riikide ametiasutuste poolt juba heaks kiidetud tegevuse esialgsest eelarvest.

2. Kaudsed kulud arvatakse kindlasummalise koondmakse hulka.

Artikkel 18

Kommertskasutusele eelnev hange

1. Liit võib toetada kommertskasutusele eelnevat hanget, andes toetuse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2014/24/EL¹³, 2014/25/EL¹⁴ ja 2009/81/EÜ¹⁵ määratletud avaliku sektori hankijale või võrgustiku sektori hankijale, kui Euroopa Parlament ja nõukogu hangivad ühiselt kaitseteenuste teadus- ja arendustegevust või koordineerivad oma hankemenetlusi.
2. Hankemenetlus:
 - a) peab olema kooskõlas käesoleva määrusega;
 - b) võib ühe ja sama menetluse käigus lubada sõlmida mitu lepingut (hulgihange);
 - c) näevad ette hankelepingute sõlmimise pakkuja või pakkujatega, kes teeb/teevad parima hinna ja kvaliteedi suhtega pakkumise, tagades samas huvide konflikti puudumise.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta. (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.8.2009, lk 76).

Artikkel 19

Tagatisfond

Riski, mis on seotud vahendite saajale määratud vahendite tagasinõudmisega, võib katta vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega ning neid osamakseid käsitatakse piisava tagatisena finantsmääruse tähenduses. Kohaldatakse [määruse XXX (tagatisfondi määruse järeltulija) artiklit X].

II JAOTIS

TEADUSTEGEVUSE SUHTES KOHALDATAVAD ERISÄTTED

Artikkel 22

Teadustegevuse tulemuste omandiõigus

1. Fondist rahastatavate teadustegevuse tulemused kuuluvad need saavutanud vahendite saajatele. Kui tulemused on saavutanud õigussubjektid ühiselt ja nende panust ei ole võimalik kindlaks määrata või kui selliseid ühiseid tulemusi ei ole võimalik eraldada, kuuluvad tulemused kõnealustele õigussubjektidele ühiselt.
2. Erandina lõikest 1 kuuluvad fondist rahastatava teadustegevuse tulemused liidule, kui liidu abi antakse riigihanke vormis. Liikmesriikidel ja assotsieerunud riikidel on kirjaliku taotluse korral õigus tulemusi tasuta kasutada.
3. Fondist rahastatava teadustegevuse tulemuste üle ei oma kontrolli ja neid ei piira ükski mitteassotsieerunud kolmas riik ega mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksus otseselt ega kaudselt ühe või mitme õigussubjektist vahendaja kaudu, sealhulgas mis puudutab tehnosiiret.
4. Põhjendatud juhtudel sätestatakse toetuslepingus komisjoni õigus olla teavitatud fondist rahastatava teadustegevuse tulemuste omandiõiguse üleminekust mitteassotsieerunud kolmandale riigile või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksusele ning esitada sellise ülemineku kohta vastuväiteid. Selline omandiõiguse üleminek ei tohi olla vastuolus liidu ja selle liikmesriikide kaitse- ja julgeolekuhuvidega ega artiklis 3 sätestatud eesmärkidega.

5. Liikmesriikide ja assotsieerunud riikide ametiasutustel on õigus kasutada tasuta liidu rahalisi vahendeid saanud projekti eriaruannet. Sellised kasutusõigused antakse tasuta ja komisjon edastab need liikmesriikidele ja assotsieerunud riikidele pärast seda, kui ta on kontrollinud asjakohaste konfidentsiaalsuskohustuste olemasolu.
6. Liikmesriikide ja assotsieerunud kolmandate riikide ametiasutused kasutavad eriaruannet ainult oma relvajõudude, julgeoleku või luurejõudude poolt või nende heaks kasutamisega seotud põhjustel, sealhulgas nende koostööprogrammide raames. Selline kasutamine hõlmab muu hulgas järgmist: uuringud, hindamine, teadusuuringud, kavandamine, toote vastavushindamine ja sertifitseerimine, käitamine, koolitamine ja hävitamine, samuti hanke tehniliste nõuete hindamine ja koostamine.
7. Vahendite saajad annavad fondist rahastatava teadustegevuse tulemuste tasuta kasutamise õiguse liidu institutsioonidele, asutustele või ametitele nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel liidu pädevuses olevate olemasolevate poliitikavaldkondade või programmide arendamiseks, rakendamiseks või nende üle järelevalve tegemiseks. Selliseid kasutusõigusi võib rakendada üksnes mitteärilisel otstarbel ja konkurentsiväliselt.
- 8a. Käesoleva määruse sätteid ei mõjuta sellise toodete, seadmete ega tehnoloogiate eksporti, mis integreerivad fondist rahastatava teadustegevuse tulemusi, ega mõjuta kahjulikult liikmesriikide kaalutlusõigust seoses kaitseotstarbeliste toodete ekspordipoliitikaga.

- 8b. Kaks või enam liikmesriiki või assotsieerunud riiki, kes mitmepoolselt või liidu raames on ühiselt sõlminud ühe või mitu lepingut ühe või mitme vahendite saajaga, et koos arendada edasi fondist rahastatava teadustegevuse tulemusi, saavad vahendite saajatele kuuluva kasutusõiguse, mis on vajalik lepingu või lepingute täitmiseks. Sellised kasutusõigused antakse kasutustasuta ja eritingimustel selle tagamiseks, et neid õigusi kasutatakse ainult lepingus või lepingutes ette nähtud eesmärgil, ning et kehtestatakse asjakohased konfidentsiaalsuskohustused.

III JAOTIS

ARENDUSTEgevuse SUHTES KOHALDATAVAD ERISÄTTED

Artikkel 23

Täiendavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

1. Konsortsium tõendab, et tegevuse kulud, mida ei kaeta liidu toetusega, kaetakse muude rahastamisvahenditega, näiteks liikmesriikide või assotsieerunud riikide osamaksetega või õigussubjektide poolse kaasrahastamisega.
2. Artikli 11 lõike 3 punktis d osutatud tegevused peavad põhinema vähemalt kahe liikmesriigi või assotsieerunud riikide poolt ühiselt kokku lepitud ühtlustatud kaitsevõime nõuetel.
3. Artikli 11 lõike 3 punktides e–h osutatud tegevuste puhul peab konsortsium tõendama siseriiklike ametiasutuste poolt välja antud dokumentide abil järgmist:
 - a) vähemalt kaks liikmesriiki või assotsieerunud riiki kavatsevad lõpptoote hankida või tehnoloogiat kasutada koordineeritud viisil, sealhulgas teha vajaduse korral ühishanke;
 - b) tegevuse aluseks on ühtsed tehnilised kirjeldused, mille liikmesriigid või assotsieerunud riigid, kes hakkavad tegevust kaasrahastama või kes kavatsevad ühiselt hankida lõpptoote või kasutada ühiselt tehnoloogiat, on ühiselt kokku leppinud.

Artikkel 24

Täiendavad vahendite saamise kriteeriumid

Lisaks artiklis 13 osutatud hindamiskriteeriumidele võetakse tööprogrammis arvesse ka:

- a) panust tõhususe suurendamisse kaitseotstarbeliste toodete ja kaitsetehnoloogia kogu olelusringi vältel, sealhulgas kulutõhususse ning võimalikku koostoimesse hanke- ja hooldusprotsessis ning hävitamisprotsessis;
- b) panust Euroopa kaitsetööstuse edasisse integreerimisse, mille tõendamiseks peavad vahendite saajad näitama, et liikmesriigid on kohustunud lõpptoodet või tehnoloogiat ühiselt ja koordineeritud viisil kasutama, omama või hooldama.

Artikkel 25

Arendustegevuse tulemuste omandiõigus

- 1. Liidul ei ole fondist toetust saava tegevuse tulemusel saadud toodete või tehnoloogia suhtes omandi- ega intellektuaalomandiõigusi.
- 2. Fondist toetust saavate tegevuste tulemuste üle ei oma kontrolli ja neid ei piira ükski mitteassotsieerunud kolmas riik ega mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksus otseselt ega kaudselt ühe või mitme õigussubjektist vahendaja kaudu, sealhulgas mis puudutab tehnosiiret.
- 2a. Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide kaalutlusõigust kaitseotstarbeliste toodete ekspordipoliitika osas.

3. Pidades silmas tulemusi, mida vahendite saajad on saavutanud tänu fondist toetatud tegevustele, ning ilma et see mõjutaks käesoleva artikli lõiget 2a, teavitatakse komisjoni igasugusest omandiõiguse üleminekust mitteassotsieerunud kolmandale riigile või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksusele. Kui selline omandiõiguse üleminek on vastuolus liidu ja selle liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuvidega või artiklis 3 sätestatud eesmärkidega, tuleb fondi raames antud rahaline abi tagasi maksta.
4. Kui liidu abi antakse avaliku hanke vormis uuringu tellimiseks, on liikmesriikidel või assotsieerunud riikidel õigus saada nende kirjaliku taotluse alusel tasuta lihtlitsents uuringu kasutamiseks.

IV JAOTIS

JUHTIMINE, JÄRELEVALVE, HINDAMINE JA KONTROLL

Artikkel 27

Tööprogrammid

1. Fondi rakendatakse aastaste või mitmeaastaste tööprogrammidega, mis on koostatud kooskõlas finantsmääruse artikliga 110. Tööprogrammis esitatakse vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma. Tööprogrammides nähakse ette üldeelarve VKEde piiriüleseks osalemiseks.
2. Komisjon võtab tööprogrammid vastu rakendusaktide abil kooskõlas artikli 28 lõikes 2 osutatud menetlusega.
3. Tööprogrammides sätestatakse üksikasjalikult fondist toetust saavate tegevuste kategooriad. Need kategooriad peavad olema kooskõlas artiklis 3 osutatud kaitseprioriteetidega.

Tööprogrammid sisaldavad vajaduse korral funktsionaalseid kirjeldusi ning nendes täpsustatakse kooskõlas artikliga 8 ELi-poolse rahastamise vorm, kuid need ei takista konkurentsi konkursikutse tasandil.

Tööprogrammides võib samuti arvesse võtta fondist juba toetust saavate lisaväärtust andvate teadustegevuste tulemuste ülekandmist arendusetappi.

Artikkel 28

Komitee

1. Komisjoni abistab määruses (EL) nr 182/2011 osutatud komitee. Euroopa Kaitseagentuur kutsutakse osalema vaatlejana, et esitada omi seisukohti ja oskusteavet. Osalema kutsutakse ka Euroopa välisteenistus.

Komitee koguneb ka erikoosseisudes, sealhulgas fondi tegevustega seotud kaitse- ja julgeolekuaspektide arutamiseks.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 28a

Projektijuhiga konsulteerimine

Juhul kui liikmesriik või assotsieerunud riik on määranud projektijuhi, konsulteerib komisjon enne makse tegemist temaga.

Artikkel 29

Sõltumatud eksperdid

1. Komisjon määrab artiklis 7 osutatud eetikakontrolli tegemisel ja ettepanekute hindamisel appi sõltumatud eksperdid finantsmääruse artikli 237 kohaselt.

2. Sõltumatuteks ekspertideks on liidu kodanikud nii mitmest erinevast liikmesriigist kui võimalik, kes on välja valitud vastavalt kutsele koostada ekspertide nimekiri, mis on saadetud kaitseministeeriumidele ja nende allasutustele, teistele asjaomastele valitsusasutustele, teadusasutustele, ülikoolidele, ettevõtjate ühendustele või kaitsesektori ettevõtjatele. Erandina finantsmääruse artiklist 237 seda nimekirja ei avalikustata.
3. Määratud sõltumatute ekspertide turvavolitused kinnitab vastav liikmesriik.
4. Artiklis 28 osutatud komiteed teavitatakse igal aastal ekspertide nimekirjast, et ekspertide turvavolitused oleksid läbipaistvad. Komisjon tagab ühtlasi, et eksperdid ei hinda, nõusta ega abista küsimustes, kus neil on huvide konflikt.
5. Sõltumatud eksperdid valitakse neile antud ülesannete täitmiseks vajalike oskuste, kogemuste ja teadmiste alusel.

Artikkel 30

Eeskirjade kohaldamine salastatud teabe valdkonnas

1. Käesoleva määruse kohaldamisel:

- a) tagab iga liikmesriik, et Euroopa Liidu salastatud teave oleks kaitstud tasemel, mis on vähemalt samaväärne sellega, mis on tagatud nõukogu julgeolekueeskirjadega, mis on esitatud nõukogu otsuse 2013/488/EL¹⁶ lisades;
- a1) kaitseb komisjon salastatud teavet kooskõlas julgeolekueeskirjadega, mis on esitatud komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsuses (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta;
- c) kolmandate riikide territooriumil elavad füüsilised isikud ja seal asutatud juriidilised isikud võivad töödelda fondiga seotud ELi salastatud teavet ainult siis, kui nende suhtes kohaldatakse asjaomastes riikides julgeolekueeskirju, millega tagatakse kaitsetase, mis on vähemalt samaväärne sellega, mis on tagatud komisjoni julgeolekueeskirjadega, mis on esitatud otsuses (EL, Euratom) 2015/444 ja nõukogu julgeolekueeskirjadega, mis on esitatud otsuses 2013/488/EL;
- c1) kolmandas riigis või rahvusvahelises organisatsioonis kohaldatavate julgeolekunormide, sealhulgas vajaduse korral tööstusjulgeolekuküsimuste samaväärsus täpsustatakse salastatud teabe kaitse lepingus, mille liit sõlmib kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 218 sätestatud menetlusega, võttes arvesse otsuse 2013/488/EL artiklit 13;

¹⁶ ELT L 274, 15.10.2013, lk 1–50.

- d) füüsilisele isikule või juriidilisele isikule või kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile võib anda juurdepääsu Euroopa Liidu salastatud teabele, kui seda peetakse konkreetsel juhul vajalikuks tulenevalt teabe olemusest ja sisust, teabe saaja teadmishajadusest ning liidule tuleneva kasu ulatusest, ning ilma et see mõjutaks otsuse 2013/488/EL artikli 13 ning komisjoni otsuses (EL, Euratom) 2015/444 sätestatud tööstusjulgeolekut reguleerivate eeskirjade kohaldamist.
2. Salastatud teabega seotud, seda nõudvate või sisaldavate tegevuste puhul täpsustab vahendite andja konkursikutses/hankedokumentides kõik vajalikud meetmed ja nõuded niisuguse teabe kaitse tagamiseks nõutaval tasemel.
 3. Selleks et hõlbustada tundliku ja salastatud teabe vahetamist komisjoni, liikmesriikide ja assotsieerunud riikide ning vajaduse korral vahendite taotlejate ja saajate vahel, loob komisjon turvalise teabevahetussüsteemi. Teabevahetussüsteemi puhul võetakse arvesse liikmesriikide julgeolekunorme.
 4. Teadustegevuse või arendustegevuse käigus tekkinud salastatud eelteabe päritolu ei mõjuta kaitseotstarbeliste toodete kasutamist või eksporti selle liikmesriigi poolt, kelle territooriumil on vahendite saaja asutatud.

Artikkel 31

Järelevalve ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil teha järelevalvet artiklis 3 sätestatud fondi üld- ja erieesmärkide rakendamise ja saavutatud edusammude kohta, on esitatud lisas.

2. Fondi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhusa hindamise tagamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 36 vastu delegeeritud õigusakte lisa muutmiseks, et vaadata läbi või täiendada näitajaid, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.
3. Komisjon teeb korrapärast järelvalvet fondi rakendamise üle ja esitab kord aastas aruande saavutatud edusammude kohta, sealhulgas selle kohta, kuidas rakendati kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programmi ja teadusuuringute ettevalmistava meetme märgatud õppetunde ja saadud kogemusi. Selleks kehtestab komisjon vajaliku järelvalvekorra.
4. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et fondi rakendamise ja tulemuste üle järelvalve tegemiseks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 32

Fondi hindamine

1. Hindamised tuleb teha piisavalt aegsasti, et tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.
2. Fondi vahehindamine toimub siis, kui fondi rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast selle rakendamise algust. Vahehindamise aruandes hinnatakse eelkõige fondi juhtimist, sealhulgas sõltumatuid eksperte, rakendamise määra, projektidele toetuse andmise menetluste tulemusi, sealhulgas VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate kaasatust ja nende piiriülese osalemise määra, artikli 16 kohaste kaudsete kulude tagasimaksmise määra ning vastavalt finantsmääruse artiklile 195 31. juuliks 2024 antud rahalist abi, samuti sisaldab aruanne teavet vahendite saajate päritoluriikide kohta ja, kui võimalik, siis tekkinud intellektuaalomandi õiguste jaotust. Komisjon võib esitada käesoleva määruse muutmiseks vajalikke ettepanekuid.

3. Programmi rakendamisperioodi lõpus, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast 31. detsembrit 2027, viib komisjon läbi fondi rakendamise lõpphindamise. Lõplik hindamisaruanne sisaldab rakendamise tulemusi ja ajastust silmas pidades võimaluse piires fondi mõju. Aruandes, mis põhineb liikmesriikide ja assotsieerunud riikide ja peamiste sidusrühmade asjaomastel konsultatsioonidel, hinnatakse edusamme, mida on tehtud artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamisel. Programm aitab ka kindlaks teha valdkonnad, milles liit on kaitseotstarbeliste toodete ja tehnoloogiate arendamisel sõltuv kolmandatest riikidest. Komisjon analüüsib ka piiriülest osalust, sealhulgas VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate osalust fondi raames ellu viidud projektides ning VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate integreerimist üleilmsetesse väärtusahelatesse ning fondi panust võimearendusplaanis tuvastatud puuduste käsitlemisel. Hindamine hõlmab ka teavet vahendite saajate päritoluriikide kohta ja vajaduse korral loodud intellektuaalomandi õiguste jaotust.
4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Artikkel 33

Auditid

Auditid liidu rahalise toetuse kasutamise kohta, mille on teinud isikud või üksused, sealhulgas muud kui need, kes on saanud selleks volitused liidu institutsioonidelt või organitelt, on aluseks finantsmääruse artikli 127 kohasele üldisele kindlusele. Euroopa Kontrollikoda kontrollib liidu kõigi tulude ja kulude raamatupidamiskontosid vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 287.

Artikkel 34
Liidu finantshuvide kaitse

1. Komisjon võtab asjakohased meetmed tagamaks, et käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve kelmuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ennetusmeetmetega, tõhusa kontrolliga ja õigusnormide rikkumise tuvastamise korral alusetult väljamakstud summade tagasinõudmisega ning asjakohasel juhul tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate haldus- ja rahaliste karistustega.
2. Komisjonil või selle esindajatel ja kontrollikojal on õigus auditeerida või rahvusvaheliste organisatsioonide puhul kooskõlas asjaomaste organisatsioonidega saavutatud kokkulepetega kontrollida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, kellele on tehtud liidu vahenditest väljamakseid käesoleva määruse alusel.
3. Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) võib korraldada uurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013¹⁷ ning nõukogu määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96¹⁸ sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas seoses käesoleva määruse alusel antud liidu toetuse või eelarvegarantiide on esinenud kelmust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

¹⁸ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, sisaldavad käesoleva määruse rakendamisest tulenevad kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud koostöölepingud ning lepingud, toetuslepingud ja toetuse määramise otsused sätteid, mis annavad komisjonile, kontrollikojale ja OLAFile sõnaselgelt õiguse korraldada oma vastava pädevuse piires sellist auditeerimist ja uurimist. Sealhulgas kehtestatakse sätteid, millega tagatakse, et kõik kolmandad isikud, kes on seotud liidu fondide rakendamisega või rahastamistoiminguga, millel on täielik või osaline eelarveline garantii, annavad neile samaväärsed õigused.

Artikkel 35

Teavitamine, teabevahetus ja avalikustamine

1. Liidu vahendite saajad teadvustavad vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse, eriti tegevusi ja nende tulemusi reklaamides, nad annavad eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele liidu rahaliste vahendite kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet. Teadustegevuse tulemustel põhinevate teaduslike publikatsioonide avaldamise võimalusi reguleeritakse toetus- või rahastamislepingus.
2. Komisjon võtab fondi, selle tegevuste ja tulemustega seotud teabe- ja kommunikatsioonimeetmeid. Fondile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

V JAOTIS

DELEGEERITUD AKTID, ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 36

Delegeeritud aktid

1. Artiklis 31 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.
2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 31 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
3. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 31 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 37

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) 2018/1092 (Euroopa kaitsepoliitika tööstusliku arendamise programm) tunnistatakse alates 1. jaanuarist 2021 kehtetuks.

Artikkel 38

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta asjaomaste tegevuste jätkumist või muutmist kuni nende tegevuste lõpetamiseni määruse (EL) 2018/1092 ja kaitsealaste teadusuuringute ettevalmistava meetme alusel, ning nimetatud määrust kohaldatakse nende tegevuste suhtes kuni nende lõpetamiseni, samuti nende tulemuste suhtes.
2. Fondi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek fondi ja selle eelkäijate – Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programmi ja kaitsealaste teadusuuringute ettevalmistava meetme alusel algatatud tegevuste vahel.
3. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 4 lõikes 4 ette nähtud kulusid, selleks et oleks võimalik hallata tegevusi, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

Artikkel 39

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel

Nõukogu nimel

president

eesistuja

LISA

NÄITAJAD, MILLE ABIL ANTAKSE ARU FONDI ERIEESMÄRKIDE SAAVUTAMISEL TEHTUD EDUSAMMUDE KOHTA

Artikli 3 lõike 2 punktis a sätestatud erieesmärk:

Näitaja 1 Osalejad

Mõõtmise alus: kaasatud õigussubjektide arv (jaotatud suuruse, liigi ja päritolu järgi)

Näitaja 2 Koostöö teadusuuringute valdkonnas

Mõõtmise alus:

2.1 *rahastatud projektide arv ja väärtus*

2.2 *piiriülene koostöö: VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatega sõlmitud lepingute osakaal ning piiriülese koostöö lepingute väärtus*

2.3 *selliste vahendite saajate osakaal, kes enne fondi jõustumist ei osalenud kaitserakendustega seotud teadustegevuses*

Näitaja 3 Innovaatilised tooted

Mõõtmise alus:

3.1 *fondist toetust saavatel projektidel põhinevate uute patentide arv*

3.2 *patentide üldjaotus keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate, VKEde ja selliste õigussubjektide vahel, kes ei ole ei keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad ega VKEd*

3.3 *patentide üldjaotus liikmesriigi kohta*

Artikli 3 lõike 2 punktis b sätestatud erieesmärk:

Näitaja 4 Koostöövõime arendamise projektid

Mõõtmise alus: selliste rahastatud tegevuste arv ja väärtus, milles käsitletakse võimearendusplaanis tuvastatud võimelünki

Näitaja 4a Alaline toetus kogu teadus- ja arendustegevuse tsükli jooksul

Mõõtmise alus: intellektuaalomandi õiguste olemasolu või eelmiste toetatud tegevuste tulemused

Näitaja 5 Töökohtade loomine/toetamine

Mõõtmise alus: kaitsevaldkonna teadus- ja arendustegevuses tegutsevate toetust saavate töötajate arv liikmesriigi kohta